

Što reći kada je djetetu dijagnosticirana maligna bolest

Stvari koje je prikladno reći kada je djetetu dijagnosticiran rak:

- “Tako mi je žao.”
- “Nisam nazvao/nazvala ranije zato jer nisam znao/znala što reći.”
- „Naša obitelj bi vam voljela pokositi travu u vrtu (ili pomoći s bilo kojim poslom). Želimo vam barem malo pomoći. Koji dan bi vam odgovarao?”
- “Bi li vam pomoglo kad bismo pričovali vašu drugu djecu? Bilo bi nam jako drago to učiniti. ”
- “Šećem svog psa tri puta na dan. Mogu li prošetati i vašeg?”
- “U susjedstvu (ili npr. u crkvi, zajednici, ulici...) smo smislili sustav dostave obroka vašoj obitelji. Kada bi bilo najbolje vrijeme za dostavu?”
- „Ja ću se brinuti o Ivanu, kad god trebate odvesti Marka u bolnicu. Nazovite bilo kada, po danu ili po noći, i mi ćemo doći po njega.“

Stvari koje NIJE prikladno reći ili učiniti kada je djetetu dijagnosticiran rak:

- “Bog ljudima daje samo zadatke s kojima se mogu nositi.“ – neki ljudi se ne mogu nositi sa stresom raka svog djeteta; to je jedan od najtežih događaja koji se roditelju mogu dogoditi i normalno je da je nekim ljudima to stvarno teško izdržati.
- „Potpuno razumijem kako se osjećate.“ – osim ako doista imate dijete oboljelo od maligne bolesti, jednostavno ne možete razumjeti kako se roditelji osjećaju.
- “Danas liječnici čine tako čudesne stvari kako bi spasili djecu s rakom.“ – čak i ako je prognoza dobra, ono što djeca i roditelji prolaze daleko je od čudesnog.
- “Ah, pa svi ćemo mi umrijeti jednog dana.“ – iako je ovo istina, roditelji oboljele djece ne trebaju podsjećanje na tu činjenicu.
- “To je Božja volja.” – to je rečenica koja ne pomaže. Čak i ako su roditelji religiozni, u njima ta rečenica može izazvati ideju da su oni nešto zgriješili te je njihovo dijete zbog toga oboljelo pa im može nametnuti veliki psihološki teret. Nitko od nas ne zna što je „Božja volja“, a roditelji ni na koji način nisu krivi za bolest svog djeteta te optuživanja ove vrste nikome neće pomoći.
- “Barem imate i drugu djecu.” ili “Hvala bogu što ste još mladi pa možete imati još djece.“ – Dijete se ne može zamijeniti. Ono je nezamjenjivo.
- “Recite nam ako možemo nešto učiniti. ” – mnogo je bolje dati konkretan prijedlog.
- Nemojte davati osobne komentare pred djetetom, poput: „Kad će joj ponovno narasti kosa?“ ili „Tako jako je smršavila“ ili „Blijeda je.“
- Nemojte raditi stvari koje traže od roditelja oboljelog djeteta da daju podršku vama; primjerice zvati ih na telefon i plakati.
- Nemojte uvijek pričati o raku. Razgovori o normalnim stvarima su dobrodošli kao odmak.
- Nemojte pitati “Što ako?” Pitanja poput “Što ako ne bude mogao ići u školu?” ili „Što ako zdravstveno osiguranje ne bude moglo pokriti liječenje?“ ili “Što ako umre?“ – Sadašnjost je zapravo jedino s čim se roditelji mogu nositi.

Priče o djeci oboljeloj od malignih bolesti koja su preživjela i žive zadovoljno, dobrodošle su. Sve druge priče koje nemaju zadovoljavajući ishod liječenja neće pomoći obitelji čije dijete je oboljelo.

Preuzeto s: © Pregnancy.org, LLC.